

Πέμπτη 30 Νοεμβρίου 2023

Προς:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Υπόψη Υπουργού,
κ. Σοφίας Ζαχαράκη
Email: ypourgous@minscfa.gov.gr

ΓΓ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Υπόψη ΓΓ.
κ. Πρόδρομου Πύρρου
Email: ggp@yeka.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Υπόψη Υπουργού,
κ. Κωνσταντίνου Χατζηδάκη
Email: ministeroffice@minfin.gr, info@khatzidakis.gr

Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)

Υπόψη Διοικήτριας,
κ. Ξένιας Παπασταύρου
Email: diokisi@opeka.gr

**ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ
(Υπόψιν όλων των Βουλευτών τους)**

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ndko@parliament.gr

ΣΥΡΙΖΑ-ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

syriza@parliament.gr, Proedros@syriza.gr

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

pasok@parliament.gr

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

kke@parliament.gr

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ

ko.spartiates@parliament.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ - ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

el_lisi@parliament.gr

ΝΙΚΗ

nikh@parliament.gr

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ - ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

plefsieleftherias.ko@parliament.gr

Θέμα: Υπενθύμιση για το Πόρισμα (από Μάιος 2018) του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με τα «Εισοδηματικά κριτήρια για την χορήγηση του επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων».

Αξιότιμες κυρίες, αξιότιμοι κύριοι!

Με αφορμή το Δελτίο Τύπου¹ που δημοσίευσε το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, στις 16.11.2023, σχετικά με τις έκτακτες ενισχύσεις για 2,3 εκατομμύρια ευάλωτους τον Δεκέμβριο, προσέξαμε την αναφορά που έκανε στον αριθμό των **δικαιούχων του επιδόματος ανασφάλιστου υπερήλικα, ήτοι μόνο 33.000 άτομα!**

Παράλληλα, την ίδια ημέρα (16.11.2023), ο Πρωθυπουργός, κ. Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, προαναγγέλλοντας, επίσης, στο ραδιόφωνο του ΣΚΑΙ, για έκτακτη ενίσχυση στους ευάλωτους τον Δεκέμβριο, δήλωσε ότι [sic] *Έχουμε πρόβλημα τιμών, ιδίως σε σχέση με τα τρόφιμα* ²

Οι παραπάνω δηλώσεις μας προβληματίζουν όταν σκεφτόμαστε ότι στη χώρα μας υπάρχουν πολλοί περισσότεροι από 33.000 ανασφάλιστοι υπερήλικες που βρίσκονται σε μια ευαίσθητη ηλικία και που δεν κατάφεραν να συγκεντρώσουν τον απαραίτητο για τη συνταξιοδότηση ασφαλιστικό χρόνο και που είτε δεν έχουν πραγματικό εισόδημα, είτε έχουν ένα πενιχρό εισόδημα, **το οποίο δεν επαρκεί ούτε για να προμηθευτούν τα απαραίτητα τρόφιμα για την επιβίωσή τους.**

Το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης αποτελεί ασπίδα προστασίας εδώ και 38 χρόνια, αναφέρει η ανάρτηση που υπάρχει στην επίσημη ιστοσελίδα του ΟΠΕΚΑ.

Η πραγματικότητα, όμως, είναι η εξής:

Από τις 12.05.2016, ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του ασφαλιστικού «Νόμου Κατρούγκαλου», ν. 4387/2016, άρθρο 93, για να δικαιωθούν οι ανασφάλιστοι υπερήλικες το συγκεκριμένο επίδομα θα πρέπει [sic] *το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημά τους, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημά τους να μην υπερβαίνει το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων τριακοσίων είκοσι (4.320) ευρώ ή, στη περίπτωση εγγάμων, το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των οκτώ χιλιάδων εξακοσίων σαράντα (8.640) ευρώ.*

Αυτό, στην πράξη, για να φέρουμε ένα ρεαλιστικό παράδειγμα, σημαίνει ότι, μία ανασφάλιστη υπερήλικας, π.χ. μια γιαγιά που ζει μονάχη της στο χωριό, χωρίς πραγματικό εισόδημα (μηδέν), η οποία ζει σ' ένα σπιτάκι μόλις 34 τ.μ. (που σίγουρα

¹ <https://khatzidakis.gr/ektaktes-enischyseis-352-ekat-evro-gia-23-ekat-evalotous-to-dekemvrio/>

²

<https://www.kathimerini.gr/politics/562731712/mitsotakis-ektakti-enischysi-ton-evaloton-ton-dekemvrio/>

δεν καλύπτει τις στεγαστικές της ανάγκες), που μπορεί να το κληρονόμησε από τον σύζυγο που πέθανε, **ΔΕΝ ΔΙΚΑΙΟΥΤΑΙ** το επίδομα ανασφάλιστου υπερήλικα επειδή από τη φορολογική της δήλωση προκύπτει **τεκμαρτό** (υποθετικό φορολογητέο και όχι πραγματικό) **εισόδημα, 4.360€** (τεκμήριο διαβίωσης 3.000€ + 1.360€ τεκμήριο κατοικίας για 34 τ.μ.)!

Ενώ, σ' ένα άλλο παράδειγμα, ένας παππούς, που ζει στο χωριό, σ' ένα σπιτάκι μόλις 20 τ.μ. («καλυβάκι» που δεν καλύπτει ούτε τις μισές στεγαστικές ανάγκες) και που έχει ένα ΙΧ 20ετίας, μόλις 900 κ.ε. (σαν να λέμε, «κουβαδάκι με τέσσερις τροχούς»), επίσης χωρίς πραγματικό εισόδημα (μηδέν), επειδή προκύπτει **τεκμαρτό φορολογητέο εισόδημα 5.800€** (3.000€ το τεκμήριο διαβίωσης + 800€ το τεκμήριο της κατοικίας + 2.000€ το τεκμήριο του αυτοκινήτου) επίσης **ΔΕΝ ΔΙΚΑΙΟΥΤΑΙ** το επίδομα ανασφάλιστου υπερήλικα!

Για να είμαστε δίκαιοι και αντικειμενικοί, εκτιμούμε ότι οι δύο παραπάνω περιπτώσεις δικαιούνται το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, ήτοι 200€ μηνιαίως, ως μονοπρόσωπα νοικοκυριά, δηλαδή 1.200€ το εξάμηνο ή 2.400€ ετησίως.³

Με 2.400€ ετησίως, όμως, καλύπτονται οι διατροφικές ανάγκες (επιβίωση) ενός ανθρώπου; Όταν π.χ. το πλήρες αγελαδινό γάλα ΔΕΛΤΑ, στα ράφια πουλιέται από 1,34-1,70€ το λίτρο;⁴ Κι όταν η φρατζόλα για το χωριάτικο ψωμί των 350 γρ. κυμαίνεται από 0,68-0,99€;⁵

Στην επαρχία, πάντως, ως γνωστόν, το «κιλό» το ψωμί (δύο φρατζόλες δηλαδή) πουλιέται 2,60€!

Ας κάνουμε τις μαθηματικές πράξεις! Θα διαπιστώσουμε ότι στην Ελλάδα, ένας άνθρωπος που διαβιώνει σε τόσο ακραία φτώχεια, τα χρήματα που πλέον του παρέχει το κράτος, με τα σημερινά δεδομένα τιμών, **του επαρκούν για να καταφέρει να επιβιώσει μονάχα αν τρέφεται με κροκέτες για σκύλους και μάλιστα από τις πιο φτηνές που θα μπορέσει να βρει...**

Σ' ένα τρίτο παράδειγμα, ένας παππούς, στην επαρχία κι αυτός, με μηδενικό πραγματικό εισόδημα, που φιλοξενείται από φιλικό πρόσωπο επειδή δεν έχει δική του κατοικία κι αφού δεν έχει χρήματα για να μισθώσει κατοικία, είναι κάτοχος ΙΧ, 1.200 κ.ε. δεκαετίας και βάλε, το οποίο χρειάζεται για να μετακινείται για τις διάφορες δουλειές του (να κάνει π.χ. τα ψώνια του), επίσης **ΔΕΝ ΔΙΚΑΙΟΥΤΑΙ** το επίδομα ανασφάλιστου υπερήλικα επειδή του προκύπτει **φορολογητέο εισόδημα από τεκμήρια το ποσό των 5.000€** (3.000€ τεκμήριο διαβίωσης + 2.000€ τεκμήριο ΙΧ).

³ <https://opeka.gr/elachisto-engyimeno-eisodima-kea/pliories/>

⁴ <https://e-katanalotis.gov.gr/product/424>

⁵ <https://e-katanalotis.gov.gr/householdBasket>

Στο παραπάνω παράδειγμα, λόγω της φιλοξενίας ο παππούς δεν δικαιούται το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, επομένως τα έξοδα του καλύπτονται από την αλληλεγγύη τρίτων.

Το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων, το οποίο χορηγείται από τον ΟΠΕΚΑ, μας λέει ο ΟΠΕΚΑ, *λειτουργεί ως ασπίδα προστασίας για τους συμπολίτες μας που βρίσκονται σε μια ευαίσθητη ηλικία και δεν κατάφεραν να συγκεντρώσουν τον απαραίτητο για την συνταξιοδότηση ασφαλιστικό χρόνο.*

Όχι όμως για όλους τους συμπολίτες μας! Μόνο για 33.000! Οι υπόλοιποι ανασφάλιστοι υπερήλικες πετιούνται στον Καιάδα της Πενίας...

Είμαστε σίγουροι ότι όλοι οι αναγνώστες του παρόντος μηνύματος θα γνωρίζετε προσωπικά κάποιον ανασφάλιστο υπερήλικα που δεν λαμβάνει το επίδομα και που η περίπτωση του μοιάζει πολύ με τα παραπάνω παραδείγματα που δώσαμε.

Δεν επιθυμούμε να συνεχίσουμε τη λίστα με τα παραδείγματα αφού δεν θα μας έφτανε ο χώρος και ο χρόνος, παρά μόνο θα αρκεστούμε να σας ενημερώσουμε για το **ΠΟΡΙΣΜΑ⁶ της Ανεξάρτητης Αρχής «Συνήγορος του Πολίτη**, με το οποίο η Αρχή επεσήμανε και πρότεινε, τον Μάιο του 2018, τα εξής [sic]:

Με το πόρισμά της η Αρχή επισημαίνει ότι το φορολογητέο εισόδημα του αιτούντος, στο μέτρο που υπολογίζεται βάσει των τεκμηρίων εισοδήματος που προβλέπονται από την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και βασίζονται στην αντικειμενική δαπάνη συντήρησης κατοικίας που καλύπτει στοιχειωδώς την ανάγκη στέγασης ή στην κατοχή ενός αυτοκινήτου μικρού κυβισμού, καθώς και στην ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης, δεν είναι πρόσφορο κριτήριο για την χορήγηση προνοιακής παροχής στους ανασφάλιστους υπερήλικες.

Η Αρχή πρότεινε:

Α. Την τροποποίηση του νόμου, ώστε ως κριτήριο για την χορήγηση του επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων, να λαμβάνεται υπ' όψιν το πραγματικό και όχι το φορολογητέο εισόδημα των αιτούντων, όπως ισχύει και για το Κοινωνικό Επίδομα Αλληλεγγύης.

Β. Επικουρικά, πρότεινε την τροποποίηση του νόμου, ώστε να μην συνυπολογίζεται τεκμαρτό εισόδημα το οποίο προκύπτει από την ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης, την αντικειμενική δαπάνη κατοικίας έως 80 τ.μ., και ενός αυτοκινήτου μικρού κυβισμού.

Γ. Την τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 46 παρ. 4 ν. 4520/2018, ώστε να μην αποκλείονται από τον διοικητικό έλεγχο των αποφάσεων μετά από ένσταση των ενδιαφερομένων, τα ζητήματα που αφορούν την πλήρωση των εισοδηματικών κριτηρίων.

⁶ <https://old.synigoros.gr/?i=health-and-social-welfare.el.epidoma-koin-allil-anasf-yperil.616440>

Το Πόρισμα τριάντα τριών σελίδων του ΣτΠ, άρτιο κατά τη γνώμη μας, με μόνο ένα μικρό σφάλμα στον υπολογισμό του τεκμηρίου της κατοικίας⁷, στάλθηκε στην τότε Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, **κ. Έφη Αχτσιόγλου**, την τότε αναπληρώτρια Υπουργό του ίδιου Υπουργείου, **κ. Θεανώ Φωτίου**, στον τότε Διοικητή ΟΠΕΚΑ, **κ. Στυλιανό Πλιάκη**, καθώς και στον τότε Υπουργό Οικονομικών (με κοινοποίηση), **κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο**.

Με λύπη μας, όμως, διαπιστώνουμε ότι μέχρι και χθες δεν έχει εισακουστεί...

Σήμερα, πέντε χρόνια μετά, έχουμε μια ελπίδα ότι μπορεί να εισακουστεί.

Εναπόκειται στη δική σας βούληση και μόνο, διότι αν δεν το κάνετε εσείς δεν πρόκειται να ασχοληθεί κανένας άλλος γι' αυτούς τους ανθρώπους.

Τι λέτε; Μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι;

Με εκτίμηση,

Ανδρέας Μπαρδάκης,

(Ένας εορτάζων, για την ονομαστική του εορτή (30.11.2023), άσημος ακτιβιστής).

Κοινοποίηση

Συνήγορος του Πολίτη

κ. Ανδρέας Ι. Ποττάκης

(εορτάζων επίσης – χρόνια του πολλά!).

Email: press@synigoros.gr

⁷ Ο ΣτΠ αναφέρει ότι στο τεκμήριο της κατοικίας 35 τ.μ. αντιστοιχεί το ποσό των 1.320€ ενώ στην πραγματικότητα το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο τεκμήριο των μόλις 33 τ.μ. (αφού 35 X 40€ = 1.400€, βλ. σελ. 4 στο Πόρισμα του ΣτΠ).